№ 170 15 აგვისტო, კვირა. 1866 — 1882 15 აგვისტო, კვირა. № 170

რედაქცია

გოლოვინის პროსპექტზე თ. ივ. მუხრანსკის სახლებში კლუბის ქვემოთ.

ხელის-მოწერა

მიიღება თფილისში „დროებისა“ რედაქციაში, ქუთაისში ჭილაძის (გერარდის) წიგნის მაღაზიაში. გარეშე მცხოვრებთათვის ადრესი: Въ Тифлисъ, въ редакцію „Дроэба“.

„დროების“ ფასი:

მთელის წლისა . . .	9 მან.	სამის თვისა . . .	3 მან.
ექვსის თვისა . . .	5 მან.	ერთის თვისა . . .	1 მან.

დროება

გამოდის ყოველ-დღე ორშაბათს გარდა.

ფასი განცხადებისა

დიდის ასოებით, ასოზე [illegible] ასოზე ნახევარი კაპ., წვრილ ასოებით [illegible] ასოზე 8 კაპ.

თუ ხელნაწერები მოითხოვს, რედაქცია გაასწორებს და შეამოკლებს დასაბეჭდად გამოგზავნილ წერილებს. დაუბეჭდელ წერილს რედაქცია ფოსტით არ დაუბრუნებს ავტორს.

განცხადება მიიღება ქართულს, რუსულს და სხვა ენებზედ.

ქუთაისში განცხადება მიიღება ჭილაძის წიგნის მაღაზიაში.

ცალკე ნომერი „დროებისა“ ღირს ერთი შაური.

ხუთის თვის ხელის-მოწერა.

პირველი აგვისტოდამ ამ 1882 წლის დამლევამდინ

„დროება“

ღირს გაგზავნით 4 (ოთხი) მანეთი

ხელის-მოწერა მიიღება: ტფილისში — გოლოვინის პროსპექტზე, თ. ივ. მუხრანსკის სახლებში, კლუბს ქვემოთ.

ქუთაისში — ჭილაძეების წიგნის მაღაზიაში.

ქალაქს გარეშე მცხოვრებთათვის ადრესი: Тифлисъ, редакція „Дроэба“.

სასტატო სემინარია ქუთაისის გუბერნიაში დაბა ხონში საყოველთაოდ აცხადებს, რომ მისაღები ეგზამენები ხსენებულ სემინარიაში დაიწყება 23 ამა აგვისტოს თვიდამ 1882 წლისა.

ტელეგრამმა

(„ჩრდილოთ-შორის ტელეგრაფის სააგენტოსი“)

პეტერბურღი, 13 აგვისტოს. „გოლოსი“ გვაცნობებს, რომ ხარკოვის უნივერსიტეტის რჩევა განიხილავს მზრუნველის წინადადებას, რა მიზნისათვის დანიშნონ შენობა, რომელიც ტეხნოლოგიურ ინსტიტუტისთვის აშენეს.

შტემპელის საქმის განჩინება, კასაციით გადატანილია და ხელ ახალი გარჩევა იქნება ყაზანის სამხედრო ოლქის სასამართლოში.

ფინანსთ მინისტრი პეტერბურღში დაბრუნდა.

უმეღლო სკოპინის ბანკში დიდი ფული ყოფილა შესანახად შეტანილი, ტულის, რიაზანის და ტამბოვის გუბერნიის მონასტერებისა.

სასულიერო უწყებათ მოუწვიდათ მოწერილება, რომ ამას იქით ეკკლესიებისა და მონასტრების ფულები კერძო ბანკებში აღარ შეიტანონ:

პეტერბურღის ბირჟა, 13 აგვისტ.

ბანკის ბილეთები:	მან.	კაპ.
პირველი გამოცემისა —	94 —	62 1/2
მეორესი — — — —	90 —	50
მესამესი — — — —	91 —	„
მეოთხესი — — —	89 —	75 1/2
მეხუთესი — — —	90 —	12
აღმოსავლეთის პირვ. —	89 —	75
აღმოსავლეთის მეორე	89 —	75
აღმოსავლეთის მესამე	89 —	75
ოქრო, 1/2 იმპერიალი	8 —	24

შინაგანის 5% სესხი ბილეთები:

პირველი სესხის — —	214 —	75
მეორე სესხის — —	213 —	„

დღიური

დღეს მოსულმა ტელეგრამმამ გვაცნობა ფრიად სამწუხარო ამბავი. ხანგრძლივის ავადმყოფობის შემდეგ გარდაიცვალა უუგანათლებულესი მეგრელიის დედოფალი ეკატერინე დადიანისა.

* * *

ამ დღეებში ნაშუადღევის წინ, გამოეთხოვა ძველი სპარსეთის კონსული ტფილისს. აქაურ სპარსელებმა დიდის ამბით გააცილეს ის. ახალი კონსული უფრო ხნიერია, ვინემ წინანდელი იყო.

* * *

ამას წინად ჩვენ დავბეჭდეთ ჩვენს გაზეთში ბ-ნი ზეცერის უწესო მოქმედებაზედ შესახებ შეგირდებისა ვრცელი შენიშვნა. დღეს კიდევ მოვიდის ამ ბ-ნი ზეცერის მოქმედებაზედ უშემძრწუნებელესი ფაქტები. ჩვენ ის პირველი შენიშვნაც საკმაოდ დავინახეთ, რომ ვისიც რიგი იყო ყურადღება მიექციათ ამ საგანზედ, მაგრამ თუ კი სიკეთე არა გამოვა, ათასჯერაც რომ დარეკო, თუ „ყური არა აქვთ სმენად“, ვინ გაიგონებს.

* * *

კიდევ ერთი „პელაბრელი ლიტერატორების“ გამოცემა! გამომცემელიც ბ-ნი მ. ხ. ახპატელიანცი. გვ. კმაროს და იკმაროს, თუ შეიძლება, ამ „ინცმა“ ამ გვარი გამოცემები ჩვენს ენაზედ. გამოცემას ეწოდების: — „ქალ-ვაჟის დარდების მიწერ-მოწერა და ქალის დათანხმება, მკითხაობა მარცვლით, ანუ სულით და ქალ-ვაჟის საუბარი“. ე, რა პატარა სათაურია!

* * *

ქუთაისიდამ გვატყობინებენ, რომ ამ ჟამად იქ კარგა გრილი დღეები დამდგარა. მოსავალიც ძალიან გამობრუნებულა ვაკეში, მაგრამ მთიბში კი — რაჭაში, ლეჩხუმში, საზოგადოდ ზემოდ მოსავალი ერთობ სუსტი, თითქმის სულ არ ვარგაო.

* * *

გურიიდამ გვწერენ, რომ გურიის დრუჟინის ასის თავი ბ-ნი დუმბაძე, ამას წინად მარტოდ დასცემია თავზედ რამდენიმე ავაზაკს, ერთი მათგანი მოუკლავს, მეორე დაუჭრია და დაუტუსაღებია. ბ-ნს დუმბაძეს საზოგადოდ უქებენ ვაჟკაცობას.

* * *

სოფ. ბაბანაურიდამ (კახეთშია) გვწერენ, რომ იქ წელს გვალვისაგან ძალიან ცუდ მოსავალს მოელიან. მეტის სიცხეების და უწვიმობისაგან დედა-მიწა ისეთ ნაირად დასკდა, რომ ლამის ჩვენც ციებ-ცხელებისაგან გაუპატიურებული ხალხი სრულიად ჩავენთქასო. ვენახებიც ხომ წელს სულ

«დროების» ფელეტონი, 15 აგვისტ.

სიყმაწვილის სახსოვარი*)

(ნამდვილი გადმოცემა)

სასტუმროს პატრონებმა კარგა დაგვიანეს. მე ვიფიქრე, იქნება ჩემი გულისთვის ათევს მეთქი ღამეს და ბოდიშით ვუთხარი:

— იქნება თქვენ მოსვენება გინდათ და მე გავიწროებთ?

იმან ამაზედ მიპასუხა:

— შეიძლება, თქვენ გინდოდეთ მოსვენება და ჩემი თავის დანებებას ეკრძალვით? მე უბრალო ადამიანი ვარ, მიყვარს გულ-წრფელი და გამოტეხილი ლაპარაკი; ჩემთან რიდს და კრძალვას ადგილი არ აქვს, მოიქეცით ისე, როგორც გსურდეთ. მე დიდი ხანია ძილს და მოსვენებას მოკლებული ვარ! სთქვა ეს ამოოხვრით და გულიც თან ამოატანა.

— ერთი გადმოვარდნილი ქალი ვარ ამ მიყრუებულს ალაგს, განმარტოვებული და განშორებული სიცოცხლისაგან, სიამოვნებას მოკლებული და გულ-მხოკავი ტანჯვით აღსავსე. ჩემს დამწვარს იღბალზედაც ვერსაით ვერ მოვიპოვე იმისთანა სულის მეგობარი, რომელსაც რომ ჩემი ტანჯვა ვავანდო და მით ცოტა მაინც გული მოვიოხო. აი ეხლა თქვენა გხედავთ და იქნება ცდუნებაც იყოს — დიდი ცდუნებაც, მით უმეტეს გული მენდობა თქვენზედ! თქვენმა გარეგანმა შეხედულობამ და სახის გამომეტყველებამ აღძრა ჩემში ეს ნდობა. მე იმედი მაქვს, სრული იმედი, რომ, თუ რაიმე ზნეობითმა სიმახინჯემ არ გვიმუხთლა, რა ცუდი კაცნი ვართ, — სთქვა გულ-წრფელი სინანულის სიცილით, — ჩვენ ადვილად დავმეგობრდებით და ძალიანაც და ძალიანაც დავმეგობრდებით...

მაშ თუ არ გეძინებათ, გავიდეთ ბალკონზედ, ახალ ჰაერზედ, ერთი თავისუფლად ამოვისუნთქო, და დეე ეს მშვენიერი კაშკაში მთვარე იყოს ჩვენი გულ-წრფელი მეგობრული ბაასის მოწამე.

ბ დრი მთვარე არ იშურვებდა ჩვენთვის თავის მკრთალ შუქს და უხვად გვინათებდა. ვისხედით ბალკონზედ და სიამით გადავცქეროდით დაბლობში მწვანე ტყე-ველს. მოძრაობა არსაით იყო, თითქო ყოველ არსებობას სული გაენაბა და უნდოდა ჩვენი საიდუმლოების გაგება. განთიადმაც მოიტანა; ცისკარმა გამოჭყიტა თავის ბრწყინვალე თვალები და დაშტერებით დაუწყო ქვეყანას ყურება; ნელმა და გრილმა ნიავმა ჩამოგვირბინა და უკვდავების წამლად დაედო სოფლის ღელვისაგან გაცხელებულს გულს.

კატო იჯდა ჩემს პირ-და-პირ მარჯვენა ხელით ბალკონის მოაჯირზედ ნიდაყვით დაყუდებული და ხელზედ ნაზად დახრილი თავი ედვა. კარგა ხანს ვისხედით ჩუმად. ხან-და-ხან ერთმანეთს შევხედავდით და თითქო ერთმანეთისგან კითხვას გამოველოდით, რომ აღგვედგინა ბაასი. ერთმანეთის დუმილი ორივეს გვარყევდა, ორივეს გვაწუხებდა, თანაუგრძნობდით ერთმანეთს, გვინდოდა გაგება, რა სენი გვტანჯავდა, გვინდოდა ამოგვეკითხა ერთმანეთის გულის პასუხები; მაგრამ კითხვას ვერა ვბედავდით, თუმცა, სრული დარწმუნებული ვარ, იმ წამს ჩვენ სხვა არაფერზედ არ ვფიქრობდით, მხოლოდ ერთმანეთზედ და იმისთანა ძალაც არსაით არ იყო, რომელსაც რომ გამოეგლიჯა ერთიერთისთვის პირველი სიტყვა და ხელახლად აეშალა ბაასი. ამ სიჩუმეში ისეთი ტანჯვა ვიგრძენი სულისა, რომ ვსთქვი, ოღონდ ეხლა კი ამან დაიწყოს პირველად ლაპარაკი და მე თუნდა სამ დღეს აღარ შევაჩერებ ბაასს მეთქი.

გრილმა სიომ მოუმატა; კატომ გული მოიბრუნა, თავისუფლად ამოიხვნეშა, შემომაშტერდა და მითხრა:

— თქვენ მითხარით მე თქვენი ვინაობა და გარემოება, დიდად გმადლობთ ამ მონდობისათვის. ეხლა დარწმუნებული ვარ, რომ თქვენც გინდათ, გაიგოთ ჩემი ვინაობა და გარემოება. თუმცა დიდად სამძიმოა ჩემთვის ჩემი წარსულის მოგონება, ჩემი ქრილობის განახლება, რომელზედაც არავისთვის სიტყვა არ მითქვამს, მაგრამ ჩემი ზნეობითი ვალია თქვენ, როგორც მეგობარს, ნამდვილი გითხრათ, რომ თქვენც რაიმე აზრი იქონიოთ ჩემზედ.

ამის შემდეგ კატომ დაიწყო თავის ამბავი:

— მე ვარ შობილ-აღზრდილი რუ-

*) იხ. „დროება“, № 166.

დაგვესეტყვაო... ერთის სიტყვით, იწერება ბაბანაურელი, წელს ძალიან ქესატობას მოველითო. პური კიდი ეხლავე ოთხ მანეთად ისყიდებაო. ეს ღვთის რისხვა არის, მაგრამ ჩვენი ხალხი უფრო რისხვის ღირსნი არიანო, ერთმანეთის მტრობით ვინ იცის რას არ სჩადიანო. უბედურებას შეჩვეული ჩვენი გლეხი მცირე მოსავალს კიდე ისე არ ინაღვლებდა, რომ რაც მოუვიდა იმას მაინც შეიტანდეს ბეღელშიო. დიდი ხანია ჩვენში ჩვეულებადა აქვსთ მტრობით, ერთი მეორის უენო პირუტყვის მოკვლა ან ისეთ ნაირად, მოქცევა რომ პატრონს ვერას გამოადგება; მაგრამ თუ ამისთანა დროს ამას მოიქმედებდნენ, რაც ამ ცოტა ხანში ჩაიდინეს, ვერ მოვიფიქრებდით.

ჩვიდმეტ ამ თვეს ერთმა ვიღაც ბოროტმა სულმა მოუკიდა ცეცხლი მ. ზ—შვილის საძნე გომურს, ძნით სავსეს. ცეცხლი, რასაკვირველია, მალე გაძლიერდა და სულ ერთიანად გადაბუგა ეს ერთი ჩინებული მოსახლე კაციო. ოც-და ათი ურემი ძნით სავსე საძნე ისე დაიწო, რომ ერთი კრამიტიც კი ვერ გადაარჩინესო. ხალხი მშველელი არავინ გამოჩნდა. ნაცვალს ერთმა სოფლელმა გვერდებიც მიამტვრია, მისაშველებლად რომ დაუძახაო.

თუ ეს მართალია, რომ ცეცხლი განგებ წაუკიდეს და დასწვეს, საიდგანაც შესაძლებელი იყო, სხვებიც გარდაეწვათ, ამოდენა მოსავალს და შრომას ტყუილ-უბრალოდ ჩაევლო, როგორც იმ ერთისამ, ჩვენ იმედი გვაქვს, რომ ადგილობრივი მმართებლობა, მონახავს, როგორც უნდა იყოს ბოროტ-მომქმედს და რიგისებრ მოეპყრობა.

„დროების“ კორრესპონდენცია

ქვათახევი, 10 აგვისტოს. მოგეხსენებათ, ქვათახევის მონასტერი განაახლა ტარასი არხიმანდრიტმა (ალექსიევ-მესხიევმა) და თავადმა თარხან მოურავმა, რომელნიც მასში განსვენებულ არიან. მონასტერი დაქცეული იყო და განახლებას დიდი ჯაფა და ხარჯი დასჭირდა. შრომა და მოღვაწეობა მიიღო ტარასი არხიმანდრიტმა, რომელსაც სურდა, რომ თავის მოხუცებული სიცოცხლე იქ დაესრულებინა და მონასტერი ისე გაებრწყინა, როგორც ძველს დროში ბრწყინავდნენ ჩვენში მონასტრები.

ტარასიმ მონასტერთან დაარსა პატარა ბიბლიოთეკა. მანვე მოამზადა და გაწრთვნა ერთი თვისგან ამორჩეული ბერი, რომელშიაც ხედავდა მეტს ცოდნას, ხელოვნებას და მსახურს და რომელსაც თვის შემდეგ მოადგილეთ ამზადებდა, ისე რომ ღირსი ყოფილიყო იმის მოადგილეობის.

ტარისი გარდაიცვალა და იმისი წადილი და ანდერძი კი არ დაგვირგვინდა. იქ გაამწესეს წინამძღვრად ახალი კაცი, რომელსაც ჯერ არაფერი სარგებლობა არ მოუტანია მონასტრისთვის და როგორც სჩანს არც არას უნდა მოველოდეთ. ე. წინამძღვარი მეშვიდე წელიწადია აქ არის. როგორც ამბობენ, თითქმის 20,000 მ-ღის მიულია და არა სჩანს კი, რას ხმარდება.

გარდა ამ ფულისა ტარასი არხიმანდრიტს დარჩენია 7,000 მანეთი, რომელიც იმას გადადებული ჰქონია თავისაგან ნათარგმნი წიგნების გამოსაცემლად და მონასტრის გასაკეთებლად. როგორც აღმოჩნდა ამ ფულის ბილეთიც ამავე წინამძღვარს აქვს ხელში, და არც არავინ იცის თუ სადა აქვს შენახული. გვაუწყებენ, რომ ამ წინამძღვარს ერთი არხიმანდრიტთაგანი სწყალობს ძალიანაო.

ეს მეშვიდე წელიწადია, რაც ეს წინამძღვარი იმყოფება აქა და ამ ყოფნაში მას არ გაუკეთებია ერთი გროშის საქმე. მონასტერი იქცევა, ჭერიდგან წყალი ჩამოდის, ეკკლესია მტვრითა და ნაგვით არის სავსე და ყურის მგდებელი კი არავინა ჰყავს.

ეს მონასტერი საკმარისად მდიდარია და რაც შემოსავალი აქვს, ყველა ესენი წინამძღვრის ხელში მიდის და ისიც თავისუფლად ხარჯავს.

ესეთ მონასტერში ქართული ერთი ჟურნალ-გაზეთიც არ მოსდისთ.

მონასტერს ტყიდგან შეზდის წელიწადში 1,500 მანეთამდის, ნახშირიდგან 1,200 მანეთამდის, და სხვა წვრილი შესავალიც არის. მაგრამ ყველა ესენი წინამძღვრისა და იმ ერთ არხიმანდრიტის ხელში ტრიალებს და იხარჯება.

წინამძღვარსვე ჰყავს ერთი მორჩილი, რომელსაც ძალიან ემდურებიან. უსამართლოდ ეპყრობა ბიჭებსაო, სცემს კიდეცაო. ბერებსაც არ აძლევს პატივსაო, რის გამო ბერებს კიდეც უჩივლიათ რამდენჯერმე წინამძღვართან, მაგრამ იმას ხმაც არ ამოუღია.

ამბობენ რომ იმ 7,000 მანეთის ბილეთი, რომელიც ტაროსის დარჩა, წინამძღვარმა ამ ბიჭს მისცაო და ეს ატარებს ჯიბითაო.

მგზავრი.

წერილი რედაქტორთან.

ბ. რედაქტორო! უმორჩილესად გთხოვთ ადგილი მისცეთ და დაბეჭდოთ თქვენს პატივცემულ გაზეთში ეს მცირე წერილი.

მოგეხსენებათ წარსული ზამთრის ამბავი, როგორ სუფთად დაგვტოვა. არ შეგვარჩინა არც ოთხ ფეხი და არც ორ ფეხი. დავრჩით საწყლად გაფხეკილი.

მაგრამ თითქმის გულ-გრილად შევცქეროდით ჩვენს მდგომარეობასა რადგან იმედი გვქონდა ჩვენი წლევანდელი ნახნავ-ნათესის.

გაგვიმტყუვნდა იმედი! ასე სასოწარკვეთილი შეიქნეს თქვენი მტერი, როგორც ახლა ჩვენ ვიყვეთ. წრეულს ჩვენში არა გლეხ კაცს არ მოუვა ერთის თვის სარჩო. ნაკლულევანება საზოგადოდ გახლავსთ ქუთაისის გუბერნიაში, მაგრამ ესე შეწუხებული კი არ გახლავსთ არც ერთი მაზრა, როგორც შორაპნისა. ეხლა კიდე, საუბედუროდ ჩვენდა, გამოსჩნდა რაღაც შავი-ქვის მადანი, რომელიც საწყალი გლეხისათვის, როგორც იციან ჩვენში—„ვაი შენ და შავი ქვაო“ სწორედ ეს არის. რამოდენიმე თავად-აზნაურს კი გაუთეთრდა, ხო-

---

სეთის ერთ გუბერნიის ქალაქში. ჩემი მშობლები დღესაც ცოცხლები არიან; ჩვენი ოჯახი დღესაც ფუფუნებს; მე მყავს უფროსებიც და უმცროსებიც და-ძმები. მამა ჩემს უჭირავს საპატიო და დიდად თვალ-საჩინო ადგილი იმ ქალაქში. ჩვენი ოჯახი ერთი პირველ ოჯახთაგანია; ნათესავებიც ბევრი გვყავს. მე პირველად სახლში მასწავლიდნენ, როგორც ყველა ჩემ და-ძმებს, საგანგებოდ დაჭერილი ოსტატები. შემდეგ ინსტიტუტში მიმცეს.

ჩემი აღზრდა პირველ ხანებში, საზოგადოდ რომ ვსთქვა, არაფერს კეთილს არ მოასწავებდა. ცამეტ-თოთხმეტის წლისას დამაწყებინეს ბალებში, კანცერტებში, თეატრში სიარული; ტანციობა ხომ ისე ვიცოდი ათის წლისამ, რომ შეგირდებიც მყვანდა. ამ ხანებში მე ვიგრძენი ცხოვრების ძარღვის ცემა, ვიგრძენი სიცოცხლის სიტკბოება და სიამოვნება საზოგადოების მიხედვით: მეც სხვასავით დავიწყე კოპწიაობა, არშიყობა, ქალური თვალთ მაქციობა ლაპარაკში და ქცევაში. ვეძებდი სიმდიდრეს, კეთილცხოვრებას, ძალიან მდიდარ საქრმოს და მხოლოდ ეს იყო ჩემი ყოველდღიური ფიქრი. ეხლა მე ვცურავდი ქვეყნიურ ფუფუნებიში ყელამდის სიამოვნებით სავსე; ჩემი ქონება ნებას მაძლევდა, რომ პირველ სარძლოთ გამოვსულიყავ, ჩემი სილამაზე დიდად თავს მადებინებდა; მშობლებიც ხელს მიწყობდნენ და დიდად სიამოვნებდნენ, როდესაც ხედავდნენ, რომ მთელი ხროვა უჩრუნველი, უსწავლელი, უსაქმო, ზნე-წამხდარი მდიდარი ყმაწვილი კაცები გარს მეხვეოდნენ, „მკავალრობდნენ“ და აუარებელ „კომპლიმენტებს“ მეუბნებოდნენ! მეც მიხაროდა, თავს ვიდებდი და დიდად ვამპარტავნობდი ჩემის წარმოდგენილის სილამაზით. სად იყო პატრონი, რომ ჩემთვის თვალები აეხილა! სხვათა შორის რამდენიმე ახალგაზდამ შევადგინეთ წრე, რომელიც უქმე დღეებში მართავდა, მითომ, სალიტერატურო საღამოებს და ქველ-მოქმედის მიზნით წარმოდგენებს; მაგრამ სწორე უნდა ვსთქვა, რომ ამ კრებებზედ ვესწრობოდით არა ამ მიზნით, რომ მართლა რამე სასარგებლო გაგვერიგებინა, არა—ჩვენ ვიყრებოდით ერთმანეთთან ლაზღანდარობის და არშიყობისთვის! ვინ იყო პატრონი!

ბოლოს-და-ბოლოს ჩვენმა კრებამ ცუდი მიმართულება მიიღო.

ამ დროს გამოჩნდა ერთი კეთილის მყოფელი, რომელმაც გამომგლიჯა ამ დამღუპველ კრებიდგან. ეს იყო ჩვენი ოჯახის ძველი ნაცნობის და მეგობრის შვილი, გიმნაზიის მეექვსე კლასის მოწაფე, სახელად ვასო. ჩვენ სიყმაწვილითვე კარგად ვიცნობდით ერთმანეთს. იმან ცხადად დამიხატა ჩემი მომავალი ცხოვრების სურათი, რომელმაც, ცოტა არ იყოს, შემარყია და დამაფიქრა. მისწრებასავით მომესწრო ვასოს ქადაგება. მე მალე ამეხილა თვალები და ნათლად დავინახე ამ სოფლის ამაოება. შემდეგ ხანგრძლივი ფიქრისა და მოსაზრებისა, აგრეთვე ჩემი მეგობრის შთაგონებისა, მე სხვა საფიქრებელი აღარა მქონდა-რა, მხოლოდ სწავლა და სწავლა! მე კარგად ვგრძნობდი ჩემი ყოფა-ცხოვრების მიმართულების ამაოებას და ძვირად ვაფასებდი ვასოს ჩემდამი დავალებას. წარმოიდგინეთ, რა ძნელი იყო ჩემთვის ამ ხმიან საზოგადოების მოშორება და კვალად სწავლა, მაგრამ სხვასავით ძვალსა და რბილში არა მქონდა გამჯდარი ასეთი ცხოვრება და ამიტომ ადვილად უარ ვყავი იგი. ვასო ყოველ ღონის-ძიებას ხმარობდა ჩემს გასწორებაზედ და ნამდვილის გზაზედ დაყენებაზედ. ის მიზიდავდა საუკეთესო წიგნებს და მუდამ სწავლა-განათლებაზედ მემუსაიფებოდა. მივატოვეთ ჩვენი წრე. ეხლა ჩვენთვის აღარაფერი დროს გატარება საჭირო აღარ იყო. ჩვენ დავმეგობრდით და ძალიანაც შეგვეყვარდა ერთმანეთი.

ხშირად დავეთხოვებოდი ხოლმე უქმე დღეებში, ინსტიტუტიდგან ჩემ მშობლებთან ერთი საათი მივიდოდი მეთ სანახავად, რომ არაფერი ჰაზრი არ აეღოთ და მერე წავიდოდი დანიშნულს ალაგს სადმე ბაღში, სადაც ვასო მელოდა ხოლმე, და იქ ხშირად ბინდამდის ვმუსაიფობდით, ვინ იცის რაზედ. ოჰ, რა ნეტარი დრო გვქონდა მაშინ! საღამოზედ ისევ ინსტიტუტში მიმიყვანდა ხოლმე. როდესაც დაგვიგვიანდებოდა ერთმანეთის ნახვა, წერილებს ვსწერდით ხოლმე. ჩვენ მოსყიდული გვყვანდა ინსტიტუტის ერთი მოახლე, რომელიც ერთმანეთის წერილებს გადმოგვცემდა ხოლმე. ასე გავატარეთ ორი წელიწადი. ჩვენი გადაწყვეტილება იყო: პირველად, რომ, როგორც მიცემული გვქონდა ერთმანეთისთვის პატიოსანი სიტყვა, ჩვენ ერთმანეთისა უნდა ვყოფილიყავით, და მერე, კურსის გათავების შემდეგ ერთად უნდა წავსულიყავით უმაღლესს სასწავლებელში. ამ ნაირმა პა-რობამ გაგვიღვიძა აუცილებელი სურვილი ბეჯითობისა და ერთი ორად მოუმატეთ სწავლას. ჩვეულებრივ ხშირად ვხედავდით ერთმანეთს და დიდის სიხარულით მოველოდით ნეტარ მომავალს.

შევასრულე კურსი პირველ მოწაფეთ, ავიღე ატესტატი. ჩემმა მშობლებმა იცოდნენ, რომ მაღალ სასწავლებელში მინდოდა შესვლა, მაგრამ მე ავად-მყოფობა მოვიმიზეზე და ერთ წელიწადს სახლში დავრჩი. ნამ

ლო საწყალი გლეხკაცისათვის თეთრიც შავია, თორემ შავი ხომ შავია და შავი.

რაც ეს მადანი გამოჩნდა, მას აქეთ ვდგევართ გზაზე შორაპნის მაზრის გლეხობა! ჯერ სიცივით ამოვსწყდით და მერე სიცხით. ეხლა კი შიმშილითაც უნდა დავიხოცოთ.

ბატონო, სხვა ქვეყნებში როცა ხალხში ამ ნაირი შეწუხება ჩავარდება, მაშინ რამე შემწეობას აძლევენ. ჩვენ კი, შემწეობის მაგივრად, ეს მოგვანიჭეს, რომ შინ ცოლ-შვილი შიმშილით გვეხოცება და ჩვენ ცემა-ტყეპით ამ გზის სამუშაოდ გვაგზავნიან ყოველს კვირაში მამასახლისები. მამასახლისი ამბობს, ნაჩალნიკმა მიბრძანაო, ჩემი თანამდებობა უნდა შევასრულოო. ეს თქვენც კარგად მოგეხსენებათ, ბატონო, რომ საწყალ ხალხს არა ვითარი წინააღმდეგობა არ შეგვიძლიან. მეტი ღონე არ არის ჩვენი ცოლ-შვილი იმ გზაში უნდა დავმარხოთ და ჩვენც იქ უნდა ჩავეხწეთ, სადაც გვამუშავებენ.

მე არ მგონია, რომ ამისთანა უსამართლოება იყვეს უმაღლესი მთავრობისაგან.

ჩვენ ვგონებთ, რომ ესრეთი უხვი მოწყალება ჩვენზედა იყვეს ბატონის მაზრის უმფროსის წყალობით და არა უმაღლესის მთავრობის განკარგულებით.

ვითხოვთ შორაპნის მაზრის გლეხკაცობა, თქვენის შემწეობით, და თქვენის გაზეთის წყალობით, რაიმე შემწეობა აღმოგვიჩინოთ!

არის ბრძანება მთავრობისა, რომ შორაპნის მაზრამ აკეთოს გზა სასარგებლოდ კამპანიებისა? ვერ დავიჯერებთ ამას!

მოგვაქციონ ყურადღება და განგვათავისუფლონ ესრეთის ჩვენის შემავიწროებელის გზის მუშაობისაგან. ნუ აგვიტირებენ ცოლ-შვილს.

შორაპნის მაზრის გლეხი,
კიკოლა გოგიტის-ძე გეშვაძე.
12 აგვისტოს.

უცხოეთი

ეგვიპტის ამბები

გაზეთებში იწერებიან არაბი-ფაშის მძიმე ავადმყოფობაზე. ამბობენ, რომ მოუწამლავთო. — მცოდნე პირები ამტკიცებენ, რომ ოსმალეთი ერთი დივიზიის მეტს არ გაგზავნის ეგვიპტეშიო. ეს ჯარი საკმაო იქნებაო, რომ გაერიოს ოსმალეთი ეგვიპტეს დამშვიდებაშიო, რადგან უმთავრესი როლი ინგლისს უჭირავს ეგვიპტეში და ოსმალეთი კი მცირე დამხმარებელად არის გამოწვეული.—არაბი-ფაშა ბევრ მომხრეთ დაჰკარგავსო, თუ ოსმალეთის ჯარს გაუმართა ბრძოლაო. ხონთქარს კი იძულებულ ჰყოფენ წარჩინებული სამხედრო პირნი ოსმალეთისა, რაც შეიძლება წინააღმდეგობა გაუწიოს არაბის მოქმედებას.— კრიტის კუნძულზე დიდი უთანხმოება ჩამოვარდა მაჰმადიანეთა და ქრისტიანების დეპუტატთა შორის. ამ გარემოებამ შეაფიქრა ხონთქარი და ქედივიც.—ზოგიერთ ოსმალეთის და ჩერქეზების მხედართა დასჯით დიდი უკმაყოფილება გამოიწვია არაბი-ფაშამ მისი მოწინააღმდეგე [illegible] ოსმალეთში და ეგვიპტეში.—ინგლისელები, როგორც საზოგადოდ, ერთობ დინჯად მოქმედებენ არაბის წინააღმდეგ. ამით არაბის მცირედ გამოცდილნი მხედარნი სარგებლობენ და ემზადებიან. ალექსანდრიის მახლობ 21,000 მეომარი ჰყავს არაბის. არაბის დიდი იმედი აქვს თავის ჯარის, თუ რომ საფარი ექმნა და გაშლილ ალაგას არ მოუხდა ბრძოლა. პლევნა დღემდის სამხედრო მეცნიერებას მაგალითად აქვთ მაჰმადიანებს. ამიტომაც სცდილობენ არაბის მხედარნი, რაც შეიძლება ბლომად აგონ „პლევნოები“. — ხონთქარის პროკლამაციამ ბევრად ავნო არაბის. სასულიერო წოდების უმაღლეს პირთა კაირიდამ უცნობებიათ არაბისთვის, რომ, როგორც ოსმალეთის ჯარი შემოვა ეგვიპტეშიო არაბი უნდა დამშვიდდეს და დაემონოს მასაო. თუ ეს ახლა, არაბი-ფაშას განზრახვა აქვს, ყოველ გვარ წინააღმდეგობას თავი დაანებოს და ტრიპოლში გარდავიდეს.—ინგლისის ჯარი დაიძრა იზმაილიდამ. 20,000 ქვეითი ჯარი 1,000 ცხენოსანი და 60 ზარბაზანი არაბისა შეკრებილია ელბუკირთან. — ალექსანდრიიდამ იწერებიან ერთ ნემეცურ გაზეთში: ალექსანდრია ამ ჟამად ნამდვილ ინგლისელ ქალაქს წარმოადგენსო. ყველგან შეგხვდებათ ინგლისის ჯარი, მატროსი და ყარაულები. ყველა ევროპის კონსულები გამოვიდნენ თითქმის ალექსანდრიიდამ. ერთი საბერ[illegible] დარჩა მხოლოდ, [illegible] ხანში გადასული ბერძნები ისევ ბრუნდებიან თან-და-თან ალექსანდრიაშიო. არაბი-ფაშა თავის მოქმედებით ნამდვილად ამტკიცებს ბევრის აზრს თავის თავზედ,—რომ ის არის მტარვალი და ფანატიკოსი და მმუსრავი ყველასი, ვინც მის წინააღმდეგ მიდისო. რომ არაბის სურდა ქედივის სიკვდილიც ეს ცხადიაო. რამდენიმე მეომარს უბრძანა მან ქედივის სასახლეს წაუკიდეთ ცეცხლიო, მაგრამ დერვიშ-ფაშამ მოისყიდა ეს მეომარნი და გადაარჩინა ქედივი.—ადრეც მოვიხსენიეთ, რომ ლესსეპსი, წინააღმდეგი იყო ინგლისის ჯარებისაგან სუეზის არხის დაჭერსია, მაგრამ ინგლისის ჯარებმა მაინც დაიჭირეს ეს არხი. დღეს ინგლისის ადმირალებსა და ლესსეპსს შორის დიდი უთანხმოება აღიძრა ამის შესახებ. რომ ბოლო მოუღოს ამ უთანხმოებას, ქედივმა გამოსცა ბრძანება, რომ სამოქალაქო მმართველობანი (власть) ყველაფერში ინგლისელებს დაემორჩილონ.

სპარსეთი. სპარსეთში აჯანყებული ხალხი ემუქრება ქალაქ ისპაჰანს.

თფილისის სამკურნალო

ავათმყოფები მიიღებიან დილის რვა საათიდამ თორმეტ საათამდის.

ორშაბათს გარალევიჩი და ლისიცევი—შინაგან ავათმყოფობისა; კელდიში სიფილისტიკური და ხირურგიული ავათმყოფობისა; ბასუტოვი—ბებიაობის, ქალების და ყმაწვილების ავათმყოფობი-

---

ვილი მიზეზი კი ის იყო, რომ ვასოზედ ერთი კურსით წინ ვიყავი და როდესაც მე კურსი შევასრულე, ის მაშინ გადავიდა უკანასკნელ კლასში. ეხლა ვასოს კურსის შესრულებას ვუცდიდი, რომ ჩვენი ფიცი აგვესრულებინა; მაგრამ ყოველმა ჩვენმა დაწყობილებამ ფუჭად ჩაიარა...

შეგვიტყეს მშობლებმა ერთმანეთთან დაახლოვება და ჩვენი პირობა შერთვაზედ. აქ წინააღგვიდგნენ ორივეს მხრით მშობლები. ჩვენც აღარ შევეპოვეთ, გამოვუტყდით, რაც გვწადოდა და დავარწმუნეთ, რომ ჩვენი განშორება შეუძლებელია. იმ ხანებში ვასომაც გაათავა კურსი. ეხლა უფრო შეფთხნენ ჩვენი მშობლები. ვასოს მამა ამბობდა, რომ ჩემ შვილს ცოლს არ შევრთავ, მანამ ცოცხალი ვარო, თუ გინდ მის საცოლოს მილიონი მოჰყვესო, რადგან არც დრო აქვს ცოლისაო და არც მინდა ჩემი ერთი შვილია ოჯახობას დავაჩაგვრინოო. ჩემი მშობლები ამბობდნენ: გინდ ხუთი უნივერსიტეტი დაასრულოს მაგის შვილმაო, ჩვენ ქალს არ მივცემთო, ამიტომ რომ ეგ ღარიბია და ჩვენ კი მდიდარი სასიძო გვინდაო. ჩვენ ჩვენი არ დავიშალეთ, და იმათ ძალის ხმარება მოინდომეს.

გამოჩნდა ერთი ვიღაც მილიონების პატრონი ვაჭრის შვილი და გადაწყვიტეს, რომ იმას უნდა მიმცენ. წარმოიდგინეთ, რამდენ ცხარე ცრემლად და ხვეწნა-ვედრებად მიღირდა ამ საქმის თავიდგან აცილება, მაგრამ მაინც არა მეშველა-რა! ისინი უფრო ძალას მატანდნენ; მეც მოვიკალ თავი და არ დავთანხმდი. უფრო უძლიერესად შემიყვარდა ვასო და უფრო საშინლად მემძიმებოდა იმისი თავის დანებება. რომ ვერაფერს გახდნენ მოინდომეს ჩვენი დაშორება. ვასო თავისმა მამამ წაიყვანა საზაფხულო სადგომზედ; ჩვენებიც ყველანი წავიდნენ და მე ქალაქში დამტოვეს ნათესავთან. მომცეს ბლომად ფული, შემიკერეს რამდენიმე ხელი მშვენიერი ტანისამოსი და ყოველ გულისწადილის აღსრულებას დამპირდნენ, თუ რომ ვასოს დავივიწყებდი და ვაჭრის შვილს მივთხოვდებოდი. მაგრამ ჩემს სიტყვაზედ მტკიცედ ვიყავ და ჩემი ოცნებების განხორციელებაზე დღე-ღამ ვფიქრობდი, თუნდ ეს მთელ სიცოცხლედ დამჯდომოდა.

მარიამობის თვის ხუთი იყო, დილის რვა საათი, მივიღე ვასოს წერილი, რომელშიაც მთხოვდა, რაც მალე შეიძლებოდა, დანიშნულს ალაგს გამოვსულიყავი. აბა რაღა დამაყოვნებდა! რაღაც მოვიმიზეზე ბაზარში და შურდულივით ვასოსკენ გავქანდი. დანიშნულს ალაგზე ვიპოვნე ის; რაღა თქმა უნდა, საშინლად გაგვეხარდა ერთმანეთის ნახვა.

— აბა, პატოჯან, ნუღარ დაიყოვნებ, მითხრა იმან: მე გადავწყვიტე, რომ უნდა გავიპარნეთ სადმე! სხვა აღარაფერი საშუალება არა გვრჩება. თქვენებმა გადასწყვიტეს, რომ ამ თვის გასულს შენი ქორწილი უნდა იყოს და ხომ იცი მამიშენის ხასიათის სიმძლავრე..

— ხომ იცი, გენაცვალე, ვუთხარი მე,—რომ შენთან თავი მიდევს და სადაც კი მეტყვი, მზადა ვარ წამოგყვე, მაგრამ ფული რომ არა გვაქვს?

— არა უშავს-რა, ღმერთი მოწყალეა! ამ ზაფხულში თხუთმეტ თუმნამდის შევაგროვე. რომ მოვდიოდი, მამაჩემმა ხუთი თუმანი მომცა: მე ვუთხარი ამა და ამ ქალაქში უნდა წავიდე-მეთქი. შვიდ თუმან ნახევარიც ჩუმად მოვპარე. დროებამდის ეს გვეყოფა და მერე ვიშოვით...

— თუ ეგრეა, ვუთხარი მე, ოცდა-ათ თუმნამდის მეცა მაქვს და ბევრი ნივთები და კაბები...

— მაშ არა გვიჭირს-რა...

— მერე საით აპირებ? ვკითხე მე.

— ჩვენ უნდა წავიდეთ საქართველოში. მე იქ ერთი მდიდარი უშვილო ბიძა მყავს; სიხარულით მიგვიღებს და ხელსაც გაგვიმართავს. რამდენჯერ უთქვამს ჩემთვის: ოღონდ კი ისწავლეო და ფული, რამდენიც გინდა მომკითხეო. ეს ატესტატები ხომ ორივესა გვაქვს, ფულს ის მოგვცემს და პირ-და-პირ სამზღვარ გარეთისკენ გაგვგზავნის.

— ოჰ, ღმერთო, რა ადვილად ვლაპარაკობდით ამ გვარ მამაცობაზედ! ამოიოხრა პატომ და განაგრძო.

— მერე მე როგორ გამოვიპარო, ვუთხარი მე, რომ თვალს არ მაშორებენ და ვინ იცის, ეხლაც დამეძებენ?

— მე მამიშენის მაგივრად წერილი მოვწერე შენს ნათესავებს, რომ სოფელში გამოგიშონ. ის წერილი იმავე პოეზდით მოვიდა წუხელის, რომლითაც მე. მაშასადამე დღეს თერთმეტ საათამდის მიიღებთ. გარდა ამისა ხუთ საათზედ ვინმე ბიჭს ვიქირავებ და ვითომ მამიშენის გამოგზავნილია, მოვა შენთან წერილით. მაშინ დაგიჯერებენ და გამოგიშვებენ. შენ იმ ბიჭს გამოჰყვევი და ის ჩემთან სასტუმროში მოგიყვანს. ჩვენები ამას გვიან გაიგებენ და მანამ ჩვენ ტფილისში ვიქნებით.

— სუყველაფერი ისე მოხდა, განაგრძო პატომ, როგორც ვასომ მითხრა. შევკრიბეთ ჩვენი ბარგი და ნაშუაღამევის ორის ნახევარზედ პოეზდი მიგვაქანებდა სამხრეთისკენ.

ნ.

(გაგრძელება)

სა; ბაბაევი ძარღვების სისუსტის და შინაგან ავათმყოფობისა.

სამშაბათს. მინკევიჩი—ხირურგიული ავათმყოფობისა; ლისიცევი—შინაგან ავათმყოფობისა; კელდიში—სიფილისტიკური და ხირურგიული ავათმყოფობისა; ბახუტოვი—ბებიაობის, ქალების და ყმაწვილების ავათმყოფობისა; ბაბაევი და დანიელ-ბეგოვი—ძარღვების სისუსტის და შინაგან ავათმყოფობისა.

ოთხშაბათს. ლისიცევი და მირიმანოვი შინაგან ავათმყოფობისა; კელდიში—სიფილისტიკური და ხირურგიული ავათმყოფობისა; ბახუტოვი—ბებიაობის ქალების და ყმაწვილების ავათმყოფობისა; ბაბაევი—ძარღვების სისუს-ავათმყოფობისა.

ხუთშაბათს. ლისიცევი—შინაგან ავათმყოფობისა; კელდიში—სიფილისტიკური და ხირურგიული ავათმყოფობისა; ბახუტოვი—ბებიაობის, ქალების და ყმაწვილების ავათმყოფობისა; ბაბაევი—ძარღვების ავათმყოფობისა.

პარასკევს. მინკევიჩი — ხირურგიული ავათმყოფობისა; ლისიცევი, მირიმანოვი და დანიელ-ბეგოვი—შინაგან ავათმყოფობისა ; კელდიში—სიფილისტიკური და ხირურგიული ავათმყოფობისა; ბახუტოვი—ბებიაობის, ქალების და ყმაწვილების ავათმყოფობისა; ბაბაევი—ძარღვების სისუსტის ავათმყოფობისა.

შაბათს. ლისიცევი—შინაგან ავათმყოფობისა; კელდიში—სიფილისტიკური და ხირურგიული ავათმყოფობისა; ბახუტოვი—ბებიაობის, ქალების და ყმაწვილების ავათმყოფობისა; ბაბაევი—ძარღ. სისუსტის ავათმყოფობისა.

განცხადებანი

ვიღებ მოსამზადებლად, ჩემს ხარჯზედ პირველის და მეორე კლასების შაგირდებს. დაწვრილებითი პირობების შეტყობისთვის ვითხოვ მიმართოთ ლაბორატორიის და ჭავჭავაძის ქუჩებ შუა, სახლში № 57. (3—1)

ტფილისის ქალაქის გამგეობა ამით აცხადებს, რომ 18 ამა აგვისტოსა, დილით 12 საათ. გამგეობის თანადასწრებით იქნება ვაჭრობა იჯარით გასაცემ ქალაქის ადგილებისა ხის ბუდკებით, გასასყიდათ ხელოვნებითი მადნეულის წყლებისა სხვა-და-სხვა ადგილებში: გოლოვინის პროსპექტზე, გიმნაზიის ქუჩასთან 1, რეიტერის სახლთან 1, ვორონცოვის სტანციის პირ-და-პირ ერთი, ალექსანდროვის ბაღთან 1, ერივნის მოედანზე 3, და ავლაბრის მოედანზე 1, სულ ცხრა ადგილი ბუდკებით. დაწვრილებითი პირობების შეტყობა შეიძლება გამგეობის კანცელარიაში ყოველ დღე დილ-დილაობით პირველს საათამდინ. (3—1)

ნაფიცი ვექილი
სერგეი ვასილის ძე
ჩემესოვი
გადავიდა გოლოვინის პროსპექტზე ბატბელოვის სახლებში (6—2)

მოსეს ვართანიანცის
სტამბაში
მიღებულია ახალი რუსული, სომხური და ბევრი სხვა ენების შრიფტი. სხვათა შორის მიღებულია
ქართული შრიფტიც.
მიიღება ყოველ გვარი შეკვეთა—ბეჭდვა წიგნებისა ჟურნალ-გაზეთებისა და სხვ. (5—2)

დაიბეჭდა და ისყიდება
ქარამნიანი
მეთხუთმეტე ნაწილი
მსურველთ შეუძლიანთ მოითხოვონ პირველის ნაწილიდამ ვიდრე უკანასკნელ ნაწილამდინ მელიქოვის სტამბაში ბატონ ნიკოლოზ კობალაძესთან.

ЕЖЕНЕДѢЛЬНЫЙ ЖУРНАЛЪ
ЮРИДИЧЕСКОЕ ОБОЗРѢНІЕ
Издаваемый въ г. Тифлисѣ
(годъ второй)
Открыта полугодовая подписка на журналъ съ 1 Іюля 1882 г. по 1 января 1883 года
Цѣна за полгода 6 руб.
Кромѣ того можно подписаться на 3 м-ца 3 р. 20 к. на 1 м-цъ 1 р. 20 к. Подписка принимается съ 1 числа каждаго мѣсяца и не далѣе конца года.
Полугодовые подписчики могутъ вносить при подпискѣ 3 р. и черезъ мѣсяцъ еще 3 руб.
Подписка принимается въ г. Тифлисѣ въ Администраціи журнала, Сололакскаа улица д. № 10 и въ Москвѣ и въ С.-Петербургѣ въ книжныхъ магазинахъ И. И. Анисимова. (6—5)

ინგლისის მაღაზიაში ახლად მიღებულია დიდ ძალი ჩაი პირველი მოკრეფისა 30% უკეთესი, ვიდრე სხვაგან. იქვე **იყიდება**: პაროსინა 40 კაპ. დაწყებული; სტაქნები, ბაკლები 10 კაპ—დამ; პადნოსები 5 კ.—დამ, მურაბა და ალბომები ნახევარ ფასად და სხვ. (100—99)

ხაალი ქართული
ქარაბადინი
ისყიდება **ტფილისში**: შავერდოვის და გრიქუროვის წიგნების მაღაზიებში; **ქუთაისში**: მურადოვის და ჭილაძის წიგნების მაღაზიებში.
ფასი ყდიანის ერთი მანეთი.

ბრიქეროვის წიგნის მაღაზიაში (ბაღის პირ-და-პირ) და მ-ნი იოანნის სიანთან (ოკრუჟნის სუდის ქვემოთ) ისყიდება წერა-კითხვის საზოგადოების გამოცემა:
წითელი ფარანი, ფასი 15 კ.
ხატაური — — — 10 კ.

დაიბეჭდა და ისყიდება გრ. ჩარკვიანის ქართული წიგნის მაღაზიაში
სასოვარი
ბატონიშვილის ალექსანდრესძის ირაკლის გარდაცვალებაზე
შეკრებილი და გამოცემული
ზ. ჭიჭინაძისაგან
ფასი სამი შაური.

ქართველ კალმისაგან ნათარგმნი
მოთხრობანი
წიგნი მეორე.
ი ყიდება **ტფილისში**: შავერდოვთან, ჩარკვიანთან და ბრიქეროვის წიგნის მ ღაზიაში (ბაღის პირ-და-პირ).
ქუთაისში: ჭილაძის და ნიკოლაძის მაღაზიაში.
ბათუმში: მ. ძერესელიძესთან.

დაიბეჭდა და გამოვიდა ახალი სომხური წიგნი
მწყემსის სტვირი
ლექსები, სიმღერები და ზღაპრები
ცნობის-მოყვარე ყმაწვილთათვის
სკოლაში და შინ საკითხავად
[illegible]
გამოცემა გ. მ. შავერდოვის გაზეთის სააგენტოსი.
ფასი ერთი აბაზი (10—5)

დაიბეჭდა და ისყიდება გრ. ჩარკვიანის ქართული წიგნის მაღაზიაში
მამული
საერთო მფლობელობაზე
თხზულება
ანტონ ფურცელაძისა
გამოცემული
ზაქარ ჭიჭინაძისაგან.
ფასი თითო წიგნისა ერთი აბაზი

დაიბეჭდა, გამოვიდა და ისყიდება [illegible] თფილისის წიგნის მაღაზიებში
იგავ-არაკნი
კრილოვისაგან და სიბრძნე-სიცრუე-დან გალექსილი თ. რ. ერისთავის.

ისყიდება
თფილისის წიგნის მაღაზიებში ახლად გამოსული რუსულს ენაზე წიგნი:
Грузинскія крестьянскія грамоты, крѣпостные и судебные акты, грамоты и письма грузинскихъ и персидскихъ царственныхъ особъ. (Матеріалы для исторіи древной грузіи).
сост. Д. П. Пурцеладзе.
ქუთაისში ისყიდება ჭილაძის მაღაზიაში.
ფასი ერთი მანეთი

ტაქსა
საკვებზე ხორაგეულებთა, რომელ[illegible] იქნება თფილისის ბაზრებზე, [illegible]ნებში და დუქნებში 1 აგვისტო[illegible] **15 აგვისტომდის.**

გამომცხვარი პური: ხორბლის ფქვ[illegible]		
პირველის ხარისხისა	—1 გირ.	5
მეორის „	—1 გირ.	3½
მესამის „	—1 გირ.	3
იმავე ფქვილ. თორნეში გამომცხ[illegible]		
პირველის ხარისხის	—1 გირ.	5
მეორის „	—1 გირ.	4
ჭვარის-მამის პური:		
პირველ ხარის. ლავაში	1 გირ.	6
მეორის „	—1 გირ.	5
მესამის „	—1 გირ.	4½
ძროხის ხორცი:		
პირველის ხარისხის	—1 გირ.	9
მეორის „	—1 გირ.	7
სუკი — —	1 გირ.	15
ცხვრის ხორცი	1 გირ.	10
ღორის ხორცი:		
პირველი ხარისხის	—1 გირ.	
მეორის „	—1 გირ.	

გამოვიდა ცალკე წიგნად
დრამა
სამშობლო!
ისყიდება შავერდოვის სააგენტოში.
ფასი 60 კაპ. (20—15)

მაქვს პატივი გამოვუცხადო საზოგადოებას, რომ
მომივიდა ბაქოდგან ნავთი,
რომელსაც გავყიდი არა ნაკლებ ერთის ბოჩკისა. კანტორა [illegible] იყოფება მიხაილოვის ქუჩაზე № 42, ჩემს საკუთარს სახლ[illegible] აგრეთვე შეიძლება შეუძლიანთ მიმართონ დვორცოვაის ქუ[illegible] შტაბის პირდაპირ მერაბოვის მაღაზიაში. ფასი იქნება [illegible]ლასთვის ერთ ნაირი. გასყიდვა იქნება დილის 8 საათ[illegible] პირველ საათამდე. პირველს სექტემბრიდამ მექნება ს[illegible] ადგილებში, ელისავეტოპოლში, ახტაფაში, მიხაილოვკას, ქ[illegible] და ფოთს. (10—2)
გიორგი დავითის-ძე ქართველიშ[illegible]